

Lupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

17. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATELOV OBCE SLOVENSKÁ LUPČA

číslo 2 | marec 2015

AKTUÁLNE Z OBCEZmenil sa nám
poskytovateľ služieb

2

HISTÓRIA OBCE

Odber krvi

5

HISTÓRIA

Hrad Ľupča

7

ZAUJÍMAVOSTITrávič
medzi nami

10

Sedemdesiat rokov slobody

Vážené dámy a páni, milí spoluobčania – obyvatelia Slovenskej Ľupče!

Každá vojna je vo svojej podstate nezmyselná, pretože najviac bolesti a utrpenia prináša nevinným ľuďom. Dnes sme sa stretli pred Pomníkom oslobodenia Slovenskej Ľupče, aby sme si uctili obeť všetkých statočných mužov a žien, ktorí darovali to najcennejšie – vlastný život, aby po šiestich rokoch neistoty a hrôz priniesli do našej obce koniec vojnového stavu. Víťazným vstupom vojsk Červenej a Rumunskej armády a spojeneckých vojsk sme pred sedemdesiatimi rokmi dostali šancu pre nový začiatok.

Žiaľ, oslobodenie od nacizmu neprinieslo ešte do našej krajiny želanú slobodu myslenia, rozhodovania a konania. Historickú šancu pokoja a mieru sme nevyužili. Namiesto odhodlania, nového slobodného začiatku sme darovanú nádej premrhali a podrobili sme sa ďalšej moci. Začiatok nových útrap prišiel okamihom podriadenia sa silnému, totalitnému, autoritatívnemu štátu. Poriadok a mravnosť však nedocielil.

23. marca si pripomíname pamiatku všetkých, ktorí oslobodzovali našu obec v čase 2. svetovej vojny. Smutné spomienky sa vynárajú v našich myšliach vždy, keď sa zahľadíme na meravé pomníky, ktoré stoja na pamiatku padlých bojovníkov. Boli to oni, čo bojovali v mene demokratických hodnôt, za slobodu a práva. Slovenská Ľupča bola oslobodená 23. marca 1945 sovietskymi a rumunskými vojskami.

Niektorí z nich položili za našu slobodu to najcennejšie, svoj život. Pochovaní sú na našom miestnom

cintoríne a ostanú spomienkou pre ďalšie generácie obyvateľov, ktoré poznajú alebo budú poznávať tieto historické udalosti z učebníc a z rozprávania tých, ktorí si ich ešte pamätajú. Tomuto dňu predchádzal 19. marec 1945, ktorý sa stal pre Ľupčanov rovnako pamätným dňom. V tento deň boli muži vo veku od 16 do 60 rokov odvezení do pracovného tábora v rakúskom Strasshofe. Mnohí z nich zahynuli ešte skôr, ako sa tam dostali. Mnohí tam skúsili niekoľkomesačné odlúčenie od rodín a nehostinné,

kruté pracovné podmienky a zaobchádzanie.

Vzdajme preto úctu tým, čo priniesli najväčšiu obeť. Pamiatka padlých nás zaväzuje nedopustiť, aby sa zopakovali udalosti spred 70-tich rokov. Touto spomienkou chceme vyjadriť našu vďačnosť a úctu všetkým živým a padlým, ktorí priniesli obeť za naše oslobodenie a v boji proti nacizmu.

Zároveň si želáme to, čo človek najviac potrebuje bez ohľadu na vek a národnosť, a to je mier vo svete, zdravie, spokojnosť a trochu ľudského šťastia, na ktoré má každý človek nárok.

Štát ako výsledok ľudských potrieb a dohôd by však nemal fungovať bez duchovnej slobody a hľadania pravdy. Štát musí slúžiť záujmom ľudu, chrániť jeho suverenitu pred diktatúrou a zneužitím moci v politickom živote.

Posolstvo 23. marca je teda pre nás predovšetkým dňom, keď vzdávame úctu, tichú spomienku, ale súčasne ospravedlnenie všetkým, ktorí verili v nový začiatok a bojovali zaň. Naša vďaka im patrí za oddanosť a najvyššiu obeť.

Ing. Miroslav Macák, starosta obce

Foto: eg

Policajné okienko

Príslušníci OO PZ v Slovenskej Lupči v mesiacoch január a február 2015 evidujú v územnom obvode obce Slovenská Lupča 14 priestupkov proti majetku, kde v 10 prípadoch boli skutky objasnené. Tak isto príslušníci OO PZ evidujú 5 priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu, pričom išlo o schválnosti, nezhody a drobné fyzické útoky medzi občanmi, kde všetkých 5 skutkov evidujeme ako objasnené.

V tom istom období príslušníci OO PZ Slovenská Lupča evidujú 1 trestný čin v územnom obvode obce Slovenská Lupča, pričom išlo o krádež vlámaním do chaty v časti Driekyňa. Skutok je v štádiu vyšetrovania.

V územnom obvode OO PZ Slovenská Lupča došlo v mesiacoch január a február 2015 k 6 dopravným nehodám, pri ktorých bolo 5 osôb ľahko zranených.

Zmenil sa nám poskytovateľ služieb

Od 1. marca 2015 nastala zmena v poskytovaní služieb, spojených s nakladaním s pevným domovým odpadom, drobným stavebným odpadom a triedeným odpadom.

Na základe Verejného obstarávania „Nakladanie s komunálnym odpadom“ Obec Slovenská Lupča uzavrela v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v platnom znení zmluvu o poskytovaní služieb. Predmetom tejto zmluvy je poskytovanie služieb, spojených s nakladaním s tuhým komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom na území obce Slovenská Lupča, teda zber a preprava.

Zber komunálneho odpadu sa uskutoční každú **stredú**.

Separovaný zber sa uskutoční:

- **Plasty:** vrecový systém + kontajnery: **1.4., 7. 5.**

- **Papier:** kontajnery: v dňoch **26. 3., 30. 4., 28. 5.**

- **Sklo:** kontajnery: v dňoch **11. 3., 14. 4., 12. 5.**

Poskytovateľom týchto služieb od **1.3.2015 je firma Sita Slovensko, a.s. Bratislava.**

Obec Slovenská Lupča uzavrela v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka č.513/1991 Zb. v platnom znení zmluvu o poskytovaní služieb s novým poskytovateľom. Predmetom tejto zmluvy je poskytovanie služieb spojených s nakladaním s tuhým komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom na území obce Slovenská Lupča, teda zber a preprava:

- zmesového komunálneho odpadu
- vytriedené zložky, skla, plastov, papiera
- zber elektrických a elektronických zariadení
- biologicky rozložiteľného odpadu
- zber nebezpečných látok
- drobného stavebného odpadu

Poskytovateľom tejto služby je Sita Slovensko, a.s.

Nový termín zvozu PDO bude vždy v stredu

S akoukoľvek zmenou termínu budú občania oboznámení prostredníctvom miestneho rozhlasu a webovej stránky obce.

Malá zmena nastane aj pri zbere separovaného odpadu. Musíme rozšíriť počet stanovišť, pretože občania si už zvykli na triedenie odpadu a počet kontajnerov, čo sme mali doteraz, je nepostačujúci. Sklo je druhotná surovina, ktorá sa naďalej spracúva a preto je potrebný väčší počet kontajnerov práve na zber skla. Postupne preto budeme umiestňovať 1100 L nádoby na viaceré miesta našej obce. Pracovníci na to určení budú mapovať miesta, kde budú uložené kontajnery a v prípade potreby dokážeme rýchlo zaregovať a kontajnery doplniť. **eg**

Združenie obcí Mikroregiónu Pod Panským dielom, Selčianska cesta 132, 976 11 Selce

POZVÁNKA

Združenie obcí Mikroregiónu Pod Panským dielom organizuje turistický prechod seniorov obcí mikroregiónu po trase – Historický bankský vodovod Donovaly – Špania dolina, ktorý sa uskutoční **dňa 9. mája 2015** v spolupráci s obcou Donovaly.

Program podujatia:

7.30 hod. – Prevoz účastníkov autobusmi z obcí na Donovaly

9.00 hod. – Prezentácia účastníkov prechodu na Donovaloch

9.30 – 13.00 hod. – Turistický prechod po trase Historického bankského vodovodu. **Na trase je zabezpečené pre seniorov občerstvenie.**

13.00 hod. – Stretnutie účastníkov na Španej Doline /odovzdanie čiapok a medailí/

Tí seniori, ktorí sa nezúčastnia na prechode, využijú čas na prechádzku v okolí Donovalov. O 12.00 hod. ich autobusy prevezú do Španej Doliny. Pre všetkých seniorov obcí mikroregiónu bude zo strany mikroregiónu zabezpečený guláš.

15.00 hod. – Predpokladaný odvoz účastníkov do svojich obcí.

Prihlásiť sa môžu seniori na príslušnom obecnom úrade do konca marca 2015.

Zberný dvor je opäť otvorený

Oznamujeme našim občanom, že zberný dvor je otvorený v priestoroch výkupu železného šrotu (bývalé uhoľné sklady) na

Partizánskej ulici každý deň, okrem pondelka a nedele. Viac informácií podá personál priamo v areáli. **eg**

Dávky v hmotnej núdzi **dotatok**

Dopĺňame informáciu k článku, uverejneného v LZ vo februári, ohľadom dávok v hmotnej núdzi.

Osobitný príspevok sa novelou zákona, platnou od 1.1.2015 zmenil, a to tak, že ho dostane občan v hmotnej núdzi a dlhodobo nezamestnaný, ktorý splnil kritériá pre

priznanie podľa predpokladaného príjmu, ktorý nebude vyšší ako 2-násobok minimálnej mzdy, a to nasledovne: Prvých 6 mesiacov vo výške 126,14 € a druhých 6 mesiacov vo výške 63,07 €. Je to súbeh mzdy a dávky v hmotnej núdzi. **eg**

Ako máme radi prírodu

Príroda je pre každého človeka to najkrajšie a najzdravšie prostredie. Len nie každý to vie a nie každý si to uvedomuje. Pobyt v prírode dáva človeku pokoj, vnútornú harmóniu a pocit rovnováhy. Na druhej strane je to práve človek, ktorý znečisťuje prírodu, a tým ničí ozónovú vrstvu, ktorá nás chráni pred ultrafialovým žiarením slnka. Je zarážajúce, čo všetko dokáže človek do prírody vyviezť. Neuvedomuje si, že príroda sa dokáže vysporiadať len s biologicky rozložiteľným odpadom a všetko ostatné ostáva dlhé desiatky, ba i stovky rokov tam, kde to vyhodil.

Ved' posúďte sami!

Hliníkové plechovky, ktoré tvoria značnú časť obalového materiálu, hlavne pri nápojoch predstavujú vo voľnej prírode nebezpečenstvo. Plechovky, voľne pohodené v prírode, sa rozkladajú približne 20 – 100 rokov.

Vyhodené pneumatiky vo voľnej prírode predstavujú ekologické problémy vo všetkých krajinách s rozvinutou automobilovou dopravou. Na výrobu pneumatík sa používa 60 až 70 % z celkovej potreby kaučuku, zvyšok väčšinou na výroby z technickej gúmy. Využitím druhotných surovín, t. j. gumového odpadu sa ušetrí asi 2 tony ropy na výrobu 1 tony gumových výrobkov. **Pneumatiky** vo voľnej prírode predstavujú záťaž pre prírodu na približne 265 rokov dlhú dobu. Nespaľujte pneumatiky! Spáľovaním gúmy vznikajú sadze a oxidy síry, ktoré dráždia dýchacie cesty. Obsahujú polychlórované uhľovodíky a medzi nimi sa nachádzajú silné jedy aj rakovinotvorné látky. Z toho dôvodu sa krajiny zaoberajú

spracovaním a následným zhodnotením starých pneumatík.

PET fľaše a igelitové vrecká sa v prírode rozkladajú približne **500 rokov**. Sú to výrobky antropogénneho charakteru, ktoré vo voľnej prírode nemajú svoje miesto, a preto je dôležité ich separovať a následne ďalej spracovávať. **Recyklovaný PE** – polyetylén je po spracovaní možné použiť na výrobu odpadových vriec a košov. **Vy-separované PET fľaše** sa vycistia a rozomelú na malé kúsky. Potom sa roztavia a výsledkom sú vlákna na výrobu tkanín a nábytku.

S polystyrénom sa stretávame každodenne. Veľké zastúpenie získal ako tepelnoizolačný materiál, ktorým sa izolujú budovy. **Polystyrén** ako odpadový materiál putuje často do spalovni, kde pri spaľovaní unikajú do ovzdušia škodlivé látky,

alebo sa dostáva na skládky komunálnych odpadov, kde si poletuje, pretože je veľmi ľahký. Zabráňme vyhadzovaniu polystyrénu do prírody a na skládky odpadov, pretože k jeho rozkladu dôjde až za **1000 rokov**. Polystyrén môže byť spracovávaný technológiami, používanými pri spracovávaní termoplastov, najmä vstrekaním a vytlačovaním podľa výsledného typu výrobku. Z hľadiska recyklácie je bezproblémový. Používa sa na výrobu nových výrobkov, výrobu polystyrénbetónu, tepelnoizolačných zasypaní alebo sa pridáva do záhradných substrátov. Z toho vyplýva, že polystyrén je potrebné separovať, čím umožníme jeho ďalšie zhodnotenie.

Skló patrí medzi veľmi dobre recyklovateľný materiál a vyhadzovaním do voľnej prírody spôsobujeme zaťaženie až na **4000 rokov**, keď dochádza k jeho rozkladu. Skló sa rozdrví na malé črepiny a tavi sa. Šetria sa tým primárne suroviny a výrazne sa šetria energie. Z vyseparovaného skla sa vyrábajú nové sklenené výrobky.

Vedeli ste, že napr.:

- obľúbené zuvačky sa po vyhodení do voľnej prírody rozkladajú až **5 rokov**,
- cigaretové ohorky sa rozkladajú **3 mesiace – 2 roky**,
- papierové vreckovky **3 mesiace**,
- motorový olej **10 – 100 rokov**,
- a stále modernejšia telefónna karta sa rozkladá až **1000 rokov**.

spracovala eg / zdroj internet

Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán

Jarné obdobie je v čase suchého a teplého počasia charakterizované ako obdobie zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru. V jarnom období je zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov aj v dôsledku toho, že občania, právnické a fyzické osoby – podnikatelia porušujú predpisy o ochrane pred požiarom tým, že vypaľujú porasty bylín, kríkov a stromov, pričom sa požiare častokrát rozširujú do lesných porastov alebo ohrozujú iný majetok. Nezriedka sa takéto vypaľovanie skončí tragicky – usmrtením alebo zranením osôb.

Najčastejšími príčinami vzniku požiarov v prírodnom prostredí v predchádzajúcich rokoch bolo zakladanie ohňov v prírode, vypaľovanie porastov bylín, kríkov a stromov, fajčenie a úmyselné zapálenie. Zvýšenú pozornosť treba venovať pobytu detí v prírode, ktoré by nemali zostať bez dozoru. Je potrebné neustále pamätať na to, že aj najmenšia nepozornosť – odhodaná neuhášená cigareta alebo zápalka môže spôsobiť rozsiahle požiare lesov, lúk, ktoré spôsobujú nielen veľké finančné, ale aj ekologické škody.

Vypaľovaním porastov, bylín, kríkov a stromov porušuje fyzická osoba § 14, právnická a fyzická osoba – podnikateľ § 8 zák. NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov. Za porušenie predmetných ustanovení zákona o ochrane pred požiarom môže byť fyzickej osobe uložená pokuta do výšky 331 €, právnickej a fyzickej osobe – podnikateľovi do výšky 16 596 €.

Upozorňujem aj turistov, že oheň možno zakladať len na určených miestach a zvýšenú pozornosť treba venovať jeho uhaseniu pri odchode z tohto miesta.

Verím, že v spolupráci so všetkými vlastníckymi, správcami a užívateľmi lesných pozemkov, turistami, obyvateľmi a v úzkej súčinnosti so spoločenskými a záujmovými organizáciami, ktoré vykonávajú svoje aktivity v prírode, lese, sa nám podarí uchrániť prírodu pred zbytočnými stratami. Len spoločným úsilím, opatrnosťou prispějeme k zníženiu počtu požiarov v tomto jarnom období.

Žiadam preto všetkých spoluobčanov, aby svojim ľahkovážnym správaním nevytvárali predpoklady pre vznik požiarov.

Konateľ OPL a veliteľ DHZ

Fašiangy v materskej škole

MŠ Slovenská Ľupča

Veselé fašiangové obdobie v materskej škole už tradične odštartoval detský karneval! Deti, premenené na rozprávkové bytosti, predviedli svoje pestré masky

a do MŠ sa vrátili v zdraví aj s vysluženým diplomom.

Marec je mesiacom, venovaným knihám a čítaniu. Vedia to i deti z materskej školy, a preto s rados-

i tanečné kreácie v rytme veselých detských piesní a hudobno-pohybových hier.

Pokračovaním fašiangovej zábavy sa stala i zimná olympiáda.

výkonom a dohliadal na hru fair-play.

Nadšení malí športovci mohli pokračovať vo svojom zdokonaľovaní sa v lyžovaní i na lyžiarskom

kurze, ktorý materská škola opäť usporiadala s osvedčenou športovou akadémiou ASA z Banskej Bystrice. Tešíme sa, že všetky prihlásené deti kurz úspešne zvládli

ťou prijali pozvanie do obecnej knižnice. Tu sa zoznámili s milou pani knihovničkou, ktorá im ochotne predstavila nové zaujímavé knihy a rozprávky. Touto cestou

Deti s líčkami červenými od zimy i slnka sa usmievali na tohtoročného maskota zimných hier „tučniaka Pingua“, ktorý ich po celý čas povzbudzoval k lepším športovým

sa chceme poďakovať pani Dankovej za pekné dopoludnie.

Viac fotiek z akcií si môžete pozrieť vo fotogalérii na stránke MŠ: www.mslupca.webnode.sk **Kolektív MŠ**

Pripomeňme si tragické výročie Kališťa

Kalište, osada v Nízkych Tatrách, vznikla ešte v 16. storočí ako uhliarska obec, jej obyvatelia vyrábali drevené uhlie. Oveľa známejší je však jej tragický osud z obdobia druhej svetovej vojny a SNP.

Počas Povstania sa vojaci, partizáni a rasovo i politicky prenasledovaní občania začali sťahovať do hôr a do horských osád akou bolo i Kalište. Miestni obyvatelia im pomáhali, či už zásobami alebo poskytnutím strechy nad hlavou. Neskôr partizáni osadu opustili, aby sa spojili s vojenskými jednotkami, ktoré oslobodzovali Slovensko

Do histórie Kališťa sa nezmažateľne zapísal 18. marec 1945, kedy nadranom Kalište prepadli nacisti. Zo 42 domov vypálili do tla 36, zavraždili 46 ľudí a ďalších odvliekli do zajatia. Okrem miestnych nacisti zastrelili a upálili dvanásť partizánov v partizánskej zemľanke nad osadou, skupinu ďalších chlapov odvliekli a neskôr zastrelili pri Moštenici. Tí, čo prežili, sa po beštiálnom vraždení uchýlili do šiestich domov, ktoré na zhorenisku zostali. V strachu a biede sa v nich tiesnilo 58 rodín.

Z osady zostalo zhorenisko, zo 42 domov ich ostalo stáť len šesť. Ani po oslobodení sa už nikdy život do dediny nevrátil. Kalište, ako obec, pred 70 rokmi zmizlo z mapy Slovenska....

Po oslobodení sa Kališťania odsťahovali do okolitých obcí, aj do Slovenskej Lupče a Banskej Bystrice.

Dnes je národnou kultúrnou pamiatkou a marcovú tragédiu pripomína pamätník obetiam, zničená osada sa premenila na miesto piety a spomienok. Svojou atmosférou pohltí každého návštevníka. Na všetkých vypálených domoch sú tabuľky s menami a osudmi ich bývalých obyvateľov. Stačí si ich pre-

Kalište pred vypálením

čítať a čas sa odrazu posunie o desaťročia dozadu a odhalí skutočný príbeh ľudí, ktorí tu žili.

Zachovala sa kaplnka a z pôvodných šiestich nevypálených domov dva, hneď popri ceste. V nich sa nachádza expozícia pod názvom Partizánska republika, kde sa návštevníci môžu dozvedieť viac o dejinách Kališťa od jeho počiatkov až po udalosti z obdobia 2. svetovej vojny a SNP.

Ako nemý svedok tragédie tu dodnes stojí malá zvonička, ktorú fašisti ušetrili. Práve pred ňou sústreďovali ľudí, zatiaľ čo im vraždili príbuzných a podpaľovali príbytky. Ľba kúsok od nej sa týči pamätník obetiam tragédie. Nahradil predchádzajúce súsošie Obete varujú, ktoré do odľahlého Kališťa z ideologických dôvodov za bývalého režimu presunuli z Banskej Bystrice. Súsošie je dnes znova na svojom pôvodnom mieste, v pietnej sieni Múzea SNP.

V tieni lesa nad osadou sa ukrýva partizánska nemocnica. Kedysi bola v hore za dedinou, dnes si návštevníci môžu pozrieť repliky jej bunkrov ako súčasť expozície. „Lekármi tam boli dvaja bratia

Hilárovci, ktorým pomáhalo osem partizánov a 25 žien z Kališťa. Svetlo mali len z petrolejky, nijaké obvazy, nijaké lieky, iba prevarenú vodu zo snehu a živočíšne uhlie, ktoré vyrábali zo zhorených zemiakov. Narkózu nahradzovali slivovicou,“ spresňuje Mária Čemanová z banskobystrického Múzea SNP,

ktorá zbiera príbehy kališťianskych pamätníkov.

Areál, ktorý spravuje banskobystrické Múzeum SNP, obohatil Sad života. Vysadenie 102 stromčekov symbolizuje nielen počet vypálených slovenských obcí, ale aj návrat života do Kališťa.

Zdroj: internet, spracovala ED

Užitočné rady

Autom sa dá do Kališťa dostať po úzkej asfaltovej ceste z Moštenice, odkiaľ je to zhruba 9 kilometrov, vedú tadiaľto aj cyklotrasy. Prístup z Donovalov a z Balázov je možný len pešo, po turistických chodníkoch, dĺžka trás 4 až 5 kilometrov, parkovisko pred areálom je bezplatné vstup je voľný, vstupné dobrovoľné. Areálom vedie náučný chodník Ako žili Kališťania.

Kalište dnes

Materské centrum Kľúčik
Základná škola Sama Cambela
Červený kríž v Slovenskej Lupči
v spolupráci
s Národnou transfúznou službou z Banskej Bystrice
Vás pozývajú na jubilejný piaty mobilný

ODBER KRVI,

ktorý sa uskutoční pri príležitosti

70. VÝROČIA OSLOBODENIA OBCE

dňa 24. apríla 2015 (piatok)

v priestoroch ZŠ Sama Cambela
v čase od 8⁰⁰ do 10⁰⁰ hod.

Každý darca krvi pri registrácii predloží občiansky preukaz, preukaz zdravotnej poisťovne, prípadne aj preukaz darcu krvi

Historické čriečky alebo vzdialený hlas loveckého rohu

Pokračovanie z minulého čísla

Zaujímavé údaje o poľovníctve možno získať z urbárskych archívov, z roku 1663 pochádza záznam z urbárskeho archívu zámockého panstva Slovenská Lupča, v ktorom sa uvádzajú až dve zvernice patriace rodine Wesselenyiovcov v ktorej sa chovajú jelene, daniele a iná zver.

Že sa danielej zvery v zvernici zrejme dobre darilo, potvrdzuje fakt súčasnej zverničky pána Moravčíka a v nej úspešný chov danielej zvery, ktorá sa nachádza práve v lokalite starej kráľovskej zvernici zo stredoveku. Právo na lov rýb a zveri v lupčianskom chotári mali do 30. marca 1716 iba lupčiansky zámocký pán. Od toho dňa však kráľ Karol VI. Udelil Lupči listinu s právom lovu a rybolovu v celom chotári. Lov rýb v Hrone dávalo mesto do árendy (nájmu) od ústia potoka Moštenica až po Príboj. Potom Lupčicu od Hrona až takmer po Priečodský chotár celú Driekyňu a potok Moštenica od veľkej cesty po obec Moštenica. Zver a vtákov lovilo aj mesto, ale toto právo sa dávalo pravidelne do árendy (nájmu) z pravidla v lesoch po ľavej strane Hrona, teda v Slovenskom Rudo-

horí. O rybolove a poľovníctve je v lupčianskych zázpisov veľa záznamov, napríklad: 25. mája 1756 dal mestský magistrát Petrovi Sklenárovi a Jurajovi Lamperovi na dva roky do prenájmu lov rýb v Hrone za ročnú árendu 12 zlatých, pričom sa rybári museli zaviazat - odovzdať mestu podľa potreby ryby po 2 grajciare, podľa zápisu zo 14. februára 1812 magistrát stanovil árendu za poľovníctvo a rybárstvo tri roky a urobil aj zmluvy z nájomcami roč. a árenda po všetkých horách v celom lupčianskom chotári. Za poľovníctvo bolo určené na 49 zlatých a 39 grošov. Okrem toho nájomného musel každý poľovník odovzdať ročne pre mestskú potrebu zadarmo štyri zajace. Výška ročného ná-

jomného sa menilo podľa hodnoty peňazí 23. októbra 1821 Pavol Král získal nájom na lov rýb v Hrone od Lučatína po Šalkovú za 12 zlatých. V ten istý deň Ján Grineus poľovačku a chytenie vtákov v celom chotári za nájomné 17 zlatých.

Z novších míľnikov poľovníctva v Slovenskej Lupči sú tu tri dátumy a to rok 1948 a vznik Poľovníckej spoločnosti Slovenská Lupča so zakladajúcimi členmi: Tokár František, Houška Rudolf, Hrk Mikuláš, Lehocký František, Löffler Ladislav, Maštalirc Jozef, Ing. Plechatý Zdeněk, Pöbiš Albín. Tomašik Ján, Stanislav Samuel.

V roku 1962 vstúpil do platnosti nový zákon o poľovníctve kde výmena revírov pre chov jelenej zve-

ry bola stanovená 2 000 ha a viac. Preto sa v novembri roku 1963 tri menšie revíry obci Slovenská Lupča, Lučatín a Šalková zlúčili do jedného revíru s názvom: Poľovné združenie Slovenská Lupča so zakladajúcimi členmi: Auxt Jozef, Bartoš Jozef, Bulla Dušan, Diko Peter, Houška Rudolf, Hrk Mikuláš, Ing. Chabada Peter Kollár Ján, RNDr. Kršnak Pavel, Lehocký František, Löffler Ladislav, Maštalirc Ján, Michalovič Michal, Mitterpach Teodor, Mlynarčík Ondrej, Muranský Jozef, Pelikán Anton, Ing. Plechatý Zdeněk, Pöbiš Albín, Saniga Július, Stanislav Samuel, Šípka Ivan, Ing. Štefan Ján, Tomášik Ján, Turčan Jozef.

Rok 2013 pre Poľovnícke združenie Slovenská Lupča bolo pamätné. Oslavilo svoje 50 ročné pôsobenie na poli poľovníctva. Už niekoľko generácií lupčanov a poľovníkov sa vzorne stará o zverený revír, dúfam, že to aj tak ďalej zostane, aby sme revír požíčaný od našich vnukov predali ako štafetu ďalším generáciám.

Roman Lakomčík

Zdroje: Naše Poľovníctvo Ladislav Molnár, Štefan Teren a kolektív vydavateľstvo Obzor 1984, Hieronym Oravský, Slovenská Lupča

Okienko Zelenej školy

Kolégium Zelenej školy je akčná skupina programu na škole. Sú to motivovaní ľudia zo školy a jej okolia, ktorí majú chuť rozhodovať o tom, ako bude vyzeráť ich škola, zažívať nové veci a získať cenné skúsenosti. Hlavnú rolu v Kolégiu Zelenej školy majú žiaci, s ktorými

úzko spolupracujú učители, nepedagogický personál, rodičia a zástupcovia obce či miestnych organizácií.

Zasadnutí Kolégia žiakov sme mali tento školský rok viacero, ale toto bolo iné. Iné v tom, že sme mali vzácnu návštevu. Dňa 6. marca prijali naše pozvanie pán starosta Ing. Miroslav Macák, pani Eva Gránarová z OÚ a pani Mgr. Janka Nékiová, obchodná manažérka firmy Sita. Zasadnutie prebiehalo v príjemnom prostredí čajovníčky, ktorú sme zriadili v učebni estetickéj výchovy. Informovali sme o našej činnosti a úspechoch z posledných štyroch rokov. S pani Jankou sme sa v minulosti stretli práve, keď sme začínali s programom Zelená škola a pasovali sme sa s problémom se-

parácie na škole. Sme radi, že naša spolupráca bude pokračovať aj vďaka zmene poskytovateľa služieb, ktorým bude firma Sita Slovensko, a.s. V závere posedenia pri čaji nás pani Janka prekvapila nádhernou tortou vlastnej výroby a drobnými pozornosťami pre členov kolégia. Ďakujeme a tešíme sa na ďalšie spoločné akcie.

Foto + text D. Haviarová

Pomoc škole

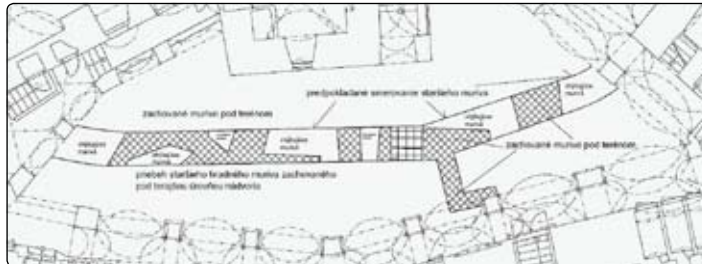
Chcete aj vy pomôcť našim žiakom? Darujte 2 percentá z vašich daní našej škole. Tlačivo na poukázanie sumy nájdete na www.zsslovilupca.edu.sk alebo na obecnom úrade.

ZŠ SAMA CAMBELA

Hrad Ľupča – obnova horného nádvorja

Rok 2015 je v rámci pamiatkovej ochrany Hradu Ľupča zlomovým, pretože sa púšťame do dosiaľ najrozsiahlejšej obnovy najstarších častí hradu, ktoré majú výraznú pamiatkovú a historickú hodnotu aj v celoslovenskom kontexte. Predmetom rekonštrukcie bude obnova horného nádvorja s novou kamennou dlažbou a zreštaurovanie fasád tejto časti. Na obnovu bude použitá suma zhruba vo výške 450 tisíc eur. Projekt bude spolufinancovaný dotáciou z Finančného mechanizmu EHP a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Popri základnej ochrane, ktorá zabráni zhoršovaniu stavu je našou povinnosťou zlepšiť stavebno-technický stav vzhľadom k lepšej prezentácii kultúrnej pamiatky. Z pozície správcu sa snažím, aby naše činnosti a opatrenia boli zamerané na podrobnú identifikáciu existujúcich stavebných riešení a výskumom by sme mali odhaliť tie predchádzajúce. Výskumné sondy totiž analyticky odhalujú stavebné konštrukcie a tým nám sprostredkujú informácie o druhu použitého stavebného materiálu, o spôsobe jeho pokladania, o výzdobe funkčných otvorov, o miestach a rozsahu jednotlivých prestavieb a pod. Toto všetko nám teda dáva komplexnejšie poznatky o jednotlivých hodno-

tách pamiatky, ktoré potom môžeme priamo sprostredkovať širokej verejnosti. Z uvedeného vyplýva, že popri obnove, reštaurovaní a regenerácii hradu nesmieme zabúdať na výskum, evidenciu nálezov, využívanie a prezentáciu poznatkov, pretože tým sa výpovedná hodnota o kultúrnej pamiatke výrazne zvyšuje a stáva nezanedbateľnou súčasťou pamiatkovej ochrany. V sérii miničlánkov sprostredkujem tie najzaujímavejšie informácie a poznatky o nálezoch, unikátnych stavebných riešeniach, technických parametroch a iných zaujímavostiach viažucich sa k obnove horného nádvorja stredovekého hradu Ľupča.

Zaujímavosti k obnove horného nádvorja hradu Ľupča – „Najstaršie opevnenie“

V rámci obnovy bude v strednej časti horného nádvorja položený pás dlažby z plochého lomového

kameňa (vápenca), ktorý bude výrazne odlišný od okolitej červenej ryolitovej dlažby. Touto formou budú prezentované výsledky archeologického výskumu.

Výskum objavil masívnu, 140 centimetrovú hradbu, ktorá podľa

zistení prechádzala celou dĺžkou súčasného nádvorja a to v jeho centrálnej časti. Čiastočne sa prispôbovala šošovkovitému tvaru nádvorja a centrálnej hradnej stavby, ktorá bola daná tvarom hradného brala. To bolo pravdepodobne určujúce aj pri výstavbe odkrytého staršieho muriva. Významným prínosom bolo zistenie pôvodnej bránky – vstupu a schodiška do vnútorného hradu povedľa centrálnej veže. Ide tu bezpochyby o obvodovú hradbu pôvodného hradu, stojaceho na návrší, ktorý z časti zanikol po zemetrasení v roku 1443. Po následných rekonštrukčných prácach nebola novoodkrytá hradba s pôvodným vstupom obnovená a jej stavebné zvyšky vytvorili statický základ budúceho nádvorja novej dispozície hradu a to podľa svedectva nálezov nad korunou hradobného zaniknutého muriva už v priebehu 15. storočia.

Výsledky odkryvu horného nádvorja boli silne povzbudivé. Okrem stavebno-historickej rekonštrukcie sa dobre zachovali aj najstaršie časti hradnej architektúry. Ich konzerváciou pod terénom a začlenením náznačkových rekonštrukcií nám napomôžu pri lepšej prezentácii pamiatkového vývoja horného hradu.

autor: Mgr. Vladimír Homola, kastelán hradu Ľupča

Nádvorie Ľupčianskeho hradu obnovia z nórskeho fondov za pomoci Úradu vlády SR

Projekt Hrad Ľupča – obnova horného nádvorja, predstavili priamo na Ľupčianskom hrade otváracou konferenciou. Na tejto kultúrnej pamiatke by sa malo tento rok preinvestovať celkom 450 000 eur.

Projekt bude realizovaný do novembra tohto roka vďaka finančnej podpore z Finančného mechanizmu EHP a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, v rámci programových oblastí Ochrana a revitalizácia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpora diverzity v kultúre a umení v rámci európskeho kultúrneho dedičstva. Za poskytnuté peniaze sa má obnoviť horné nádvorie – najstaršia časť hradu známa pod názvom donjon z polovice 13. storočia.

Na konferencii sa okrem iných zú-

Člen predstavenstva Ľudovít Ihring a predseda dozornej rady Ján Banas privítali na hrade veľvyslankyňu Nórskeho kráľovstva na Slovensku Ingu Magistad

častnili aj veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva na Slovensku Inga Magistad a Ján Krak – generálny riaditeľ sekcie bilaterálnych finančných nástrojov Úradu vlády SR.

S obnovou hradu sa museli vysporiadať aj architekti. „Najväčšími výzvami boli veci, ktoré sa nepredpokladali. V Rubigallovej veži sú

to napríklad pôvodné trámy, ktoré majú obrovské prierezy. Samozrejme, dôležitá bola tiež kooperácia s reštaurátormi, aby technické riešenia neboli v rozpore s ich názormi na reštaurovanie konkrétnych pozícií,“ povedal TASR architekt hradu Jozef Sálus. Architektom však išlo najmä o to, sklbiť historickú a pa-

miatkovú hodnotu s moderným využitím hradu.

Spoločnosť Železiarne Podbrezová, a. s., zabezpečuje od nadobudnutia hradu v roku 2002 postupnú renováciu tak, aby sa vrátil jeho lesk a sláva. Na hrade postupne opravili strechy, fortifikačný systém – hradby, brány a bašty, položila sa nová kamenná dlažba na dolnom nádvorí, uskutočnila sa pamiatková obnova kaplnky, Gizelinho paláca aj najvyššieho poschodia Rubigallovej veže.

Prostredníctvom grantov EHP a Nórska chcú krajiny prispieť k zmierneniu sociálnych a ekonomických rozdielov a posilneniu bilaterálnych vzťahov s európskymi krajinami. V období 2009 - 2014 sa finančná pomoc vyšplhala na úroveň 1,79 miliardy eur. Nórsko sa na tejto sume podieľalo 97 percentami.

Zdroj: TASR, spracovala ED

„Muzikanti l'upčianski, zahrajte nám po pánsky! Čija bursa, naša bursa, čija bursa, naša je. Bursovníci, stará chriapa, pri muzike tancuje...“

Fašiangy, fašiangy, fašiangové časy, jedni pijú, druhí jedia za stolom klobásy, ... Samý spev a zábava sa vznášali poslednú fašiangovú nedeľu celou našou dedinou. Keď hovorím celou, tak to myslím do slova. Fašiangovníci, malí aj veľkí, „dratvárikovci“ aj „partizánci“, spievali, vinšovali a, samozrejme, aj tancovali, aby sa dôstojne rozlúčili s fašiangovým časom. Najprv sme potešili ľudí pred evanjelickým kostolom, potom sme sa pobrali ďalej. Nasledoval sprievod obcou, zastavili sme sa na „kus reči“ pozdraviť a potešiť ľudí v domove

DFS DRATVÁRIK

SLOVENSKÁ LUPČA

Detský folklórny súbor DRATVÁRIK

pozýva do svojich radov deti od 5 do 15 rokov, ktoré milujú tanec, spev alebo hru na hudobnom nástroji. Pravidelné nácviky bývajú v MKS Slovenská Lupča, vždy v pondelok a piatok od 16:00 do 18:00 hodiny (okrem prázdnin a sviatkov).

Tešíme sa na váš príchod do našich radov.

Vedenie DFS Dratvárik

dôchodcov a záver nášho fašiangovania patril Lupčanom pred katolíckym kostolom. Tam nás štedro pohostili a my sme ich na oplátku povykručali, pobavili fašiangovými maskami a opäť spevom sa s nimi rozlúčili.

Na záver sa nám patrí poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pricinili o peknú akciu –

obecnému úradu, rodičom, starým rodičom, ktorí pripravili fašiangové pampúchy, obidvom pánom farárom, ale aj všetkým ostatným, ktorí sa prišli pozrieť a zatlieskali nám.

„Fašiangy sa krátia, už sa nenavrátia, starie baby plačú, že sa nevyskáču...“

Za DFS Dratvárik Milka Debnáriková

Pracovné stretnutie pedagógov v Třemošnici

Príprava prihlášky projektu Erasmus + prehliadka areálu školy, školská akadémia, stretnutie so starostom Třemošnice, prehliadka Pardubic a múzea vápenníctva – takto v skratke vyzeral program pracovnej návštevy zástupcov ZŠ Sama Cambela v ZŠ Třemošnice, ktorá sa uskutočnila v dňoch 4. – 6. marca 2015.

Třemošnice je mestečko s vyše 3 000 obyvateľmi v okrese Chrudim vo východných Čechách na úpätí Železných hor. Na kopci nad mestom sa nachádzajú zrúcaniny hradu Lichnice, postaveného v 13. storočí. V meste sídli strojárská firma a nachádza sa tu mnoho turisticky zaujímavých miest. Základnú školu navštevuje približne 300 žiakov. Škola je zapojená do mnohých projektov, zameraných na modernizáciu vyučovania a medzinárodnú spoluprácu.

Výborné osobné kontakty (tejto návštevu predchádzalo októb-

rové stretnutie pedagógov oboch škôl v Slovenskej Lupči), mnoho podobností medzi školami a prostredím, kde sa nachádzajú, ale predovšetkým úprimný záujem o nadviazanie spolupráce, tvoria predpoklady ďalších vzájomných kontaktov oboch škôl.

Za pomoc pri prezentácii našej obce ďakujeme pánovi Pavlovi Malecovi – firme Malec – Kúpeľné oblátky a Obecnému úradu v Slovenskej Lupči.

autor: ZŠ, foto: archív ZŠ Třemošnice a ZŠ Sama Cambela

Lyžiarsky výcvik

„Uf..., už mám dosť...!“ Tak takto si hádam každý spomedzi štvrtákov alebo siedmakov vydýchol v posledný deň lyžiarskeho výcviku. Celý školský týždeň (presne 5 dní) sme chodili na lyžiarsky výcvik na lyžiarske stredisko Tále.

V prvý deň sme boli všetci nesvoji a mali sme aj trochu trému. Veď kto by nemal, keď sa rozhoduje o tom, v ktorej skupine bude lyžovať. Po prvom dni sme si v autobuse vymieňali pocity a prvé dojmy. Boli sme spokojní a aj zvedaví, ako nám to

ďalej pôjde. Druhý, tretí a štvrtý deň sme si užili veľa zábavy či už v autobuse, alebo na svahu (hlavne vtedy, keď niektorí prvý raz skúsili jazdu na vleku). Piaty deň už každý zvládol vlek a všetci vedeli lyžovať. Bol to super pocit, keď sme stretli kamarátov na svahu. Na tento lyžiarsky výcvik budeme mať veľmi dobré spomienky. Odkazujeme budúcim štvrtákovi a siedmakovi, aby sa nebáli a nehanbili sa ísť na lyžiarsky výcvik, pretože tak prídu o kopec veselých zážitkov.

Andrea Šariková, 7. A

Exkurzia do tlačiarne...

Čo si predstavíte, ak počujete slovo tovar?

Určite si spomeniete na obal tovaru, ktorý ste naposledy kúpili, napríklad z čokolády, liekov, kešov či čistiacich prostriedkov.

Ako sa taký obal vyrába, sme sa bližšie dozvedeli na exkurzii 19. januára v tlačiarňach Obalotava v Slovenskej Lupči. Na exkurzii sa zúčastnili žiaci 9. A a 9. B triedy v rámci triednických hodín.

Keď sme vystúpili z autobusu, privítali nás pani Moravčíková a pán Moravčík mladší, ktorí nás sprevádzali a porozprávali nám veľa zaujímavostí o výrobe v tlačiarňach. Oboznámili nás s procesom premeny obyčajného papiera na

farebný obal. Sledovali sme, ako sa sériovo tlačí určitý motív na veľké plochy, ako sa strihá a skladá. Tam, kde si stroje nepomohli, pomohla ľudská ruka. Vo firme sú zamestnané ženy aj muži. Stroje sú hlučné, farba sa dávkuje vo vedrách.

Aj my deviatci sa teraz rozhodujeme, kam pôjdeme ďalej študovať, čomu sa budeme venovať ďalej v budúcnosti a možno niektorí z nás v budúcnosti nájdu svoje uplatnenie práve v tlačiarňach.

Aj touto cestou sa chceme veľmi pekne poďakovať majiteľom firmy Obalotava za možnosť navštíviť ich firmu a dozvedieť sa viac o tejto zaujímavej práci.

Pavla Samášová, 9.A

Ďalšia etapa rekonštrukcie budovy 1. stupňa ZŠ Sama Cambela

V dňoch 16.2. až 20.2.2015 prebehla ďalšia etapa rekonštrukcie budovy 1. stupňa. Po postupnej rekonštrukcii vnútorných priestorov, výmeny strechy sa podarilo ukončiť výmenu okien, ktorá sa začala v roku 2010. Zároveň sa podarilo vytvoriť priestor pre žiakov a rodičov školy, aby v nepriaznivých poveternostných podmienkach nečakali pred budovou školy. Poďakovanie patrí Ing. Miroslavovi

Macákovi, starostovi obce, za pomoc pri získaní financií na výmenu okien z rozpočtu MŠVVa Š SR. Celková rekonštrukcia stála viac ako 15.000,-€. **Riaditeľstvo ZŠ**

Ďakujeme pánovi Jánovi Fašangovi za nezištnú pomoc pri revitalizácii areálu školy.

Riaditeľstvo ZŠ

Z Knižnice ženského magazínu (4)

Túžby ľudí sú rôzne. Človeka často láka urobiť to či ono. Niekedy si ide za svojim cieľom a dosiahne ho, inokedy – napriek nesmierne lákavej vidine – odolá. Aj štvrtý príbeh z uvedenej edície je spomienkou 35-ročnej ženy na to, ako ju niečo lákalo, a predsa nemala odvahu to urobiť. O tom, či sa hrdinke oplatilo rozhodnutie, ktoré spravila, posúďte už sami! Nápovedou môžu byť slová F. La Rochefoucaulda: Nikdy nie sme natoľko šťastní ani nešťastní, ako si namýšľame.

Bola som šťastná ako hádam nikdy

Prechádzam sa parkom kúpeľov, kde zajtra končím. V hlave mi víria myšlienky a premietam si priebeh tých niekoľkých dní, čo som tu strávila. Tri týždne a toľko 'prívalov' na moje city! Hneď prvý večer, keď sme so spolubývajúcou Cilkou zašli na chvíľu do vinárne, som sa s ním zoznámila. Tancovali sme takmer do záverečnej. Cílka si v priebehu večera odsadla k spoločnosti pri vedľajšom stole a Otomar, ktorý sa mi medzitým predstavil, si prisadol ku mne a vykrúcal ma po celý večer. Trochu opantani ví-

nom sme strácali hlavu. Neraz ma pri tanci privinul tak, že som ledva lapala po dychu. Napriek tomu, že som sa jemne odtláčala a bránila sa, vzrušovalo ma to. Na druhý deň ma počkal a pozval na prechádzku. Tak sa to začalo. Sedeli sme na lavičke v parku a rozprávala som mu o svojom manželstve. O tom, že som šťastná, ale chýba mi mnohokrát manželova pozornosť, a tým aj neha. Môj manžel Martin je príliš zaujatý svojou podnikateľskou činnosťou a neraz ho vidím iba v noci, keď sa náhodou zobudím, ako vedľa mňa tvrdo spí. Kedy si ľahol, neviem. Od Otomara som sa dozvedela, že je rozvedený.

Dramaticky mi opísal, ako ho manželka opustila. Je naplnený túžbou po láske a cíti, že mňa by milovať dokázal. Takto sme sa stretli počas nášho liečenia niekoľkokrát. Raz som nedokázala odoláť jeho vášnivým vyznaniam a nechala som sa bozkávať, no viac sa medzi nami nič nestalo. Dnes som tu posledný večer. Otomar ostáva ešte týždeň. Jeho spolubývajúcí už odcestoval skôr, bude na izbe sám, a tak ma pozval na rozlúčku. Urobíme si vraj posedenie vo dvojici a môže to byť krásny večer. Láka ma to nesmierne, a predsa som nemala odvahu ísť. Hoci flirtovanie bolo príjemné, bála som sa,

že by to teraz mohlo skončiť inak. Môj manžel Martin mi nenapísal ani riadok, iba raz zatelefonoval. Mrzdo ma to, možno preto som s Otomarom na jeho naliehanie šla po večeri aspoň na prechádzku. Idúc z jedálne okolo recepcie, som zbadala, že ma volajú k telefónu. Ospravedlnila som sa Otomarovi a zabehla som do kabínky. „Vierka, zlato! Aký som rád, že tá počujem,“ zaznieval mi milo v slúchadle Martinov hlas. „Prídem, drahá, ráno po teba autom. Veľmi sa už teším na stretnutie s tebou, ako tá objímem. Mám radostnú novinu, ale to až zajtra!“ hovoril a ja som mu radosť opätovne prívalom láskavých slov. Vyšla som z kabínky úplne zmenená, spokojná a šťastná, že sa mi môj Martin ozval a príde po mňa. Otomar, ten stál a vôbec nič nechápal. Vyriekla som niečo na ospravedlnenie a rýchlo som vybehla po schodoch do izby. Bola som šťastná, že ma môj muž stále ľúbi. Nuž a tá novina? Keď Martin prišiel, oznámil mi, že ideme spolu do Ameriky. Len on a ja. Darček za to, že som pri ňom verne stála, keď na mňa nemal čas a domov sa chodil častokrát len vyspať, lebo ho naplno zamestnávalo podnikanie.

Upravila Eva Horšká

Trávič medzi nami?

Nedávne udalosti ma nútia napísať tento príspevok, do našich obecných novin. Začiatkom februára začal môj pes mať zdravotné problémy. Ak mám byť konkrétny, išlo o zažívacie komplikácie, to, čo trápí aj nás ľudí a to je nechutenstvo. Ak sa mám priznať, spočiatku by ma ani vo sne nenapadlo, že čo nás čaká. Ako som vyššie spomenul, všetko sa to začalo nevinne. Neochota jesť a časom aj piť. Hneď pri prvých príznakoch sme navštívili nášho veterinára, nasledovalo rutinné vyšetrenie a následne liečba. Prešlo pár dní, konkrétne dva, ale zdravotný stav Falca (náš rodinný člen) sa nezlepšoval, takže znovu sme navštívili lekára, ktorý vykonal komplexné testy, hľadala sa príčina. Výsledok nás šokoval. Stanovená diagnóza: INTOXIKÁCIA (OTRAVA).

Nasledovala dlhá a radikálna liečba, pri ktorej musel byť Falco hospitalizovaný 6 dní. Permanentne bol na infúziách, antibiotikách

a ďalších podporných liekoch. Vyhladky boli neisté, noci bezsenné, pretože to nie je len pes, ale člen rodiny. Od nešťastnej udalosti prešiel skoro mesiac a liečba stále pokračuje, našťastie je Falco veľký bojovník a to najťažšie má už dúfame za sebou.

Možno sa teraz pýtate, prečo som sa rozhodol napísať práve sem, čo ma k tomu asi viedlo? Odpoveď znie... nechcem aby sa niečo takéto stalo aj iným obyvateľom našej obce. Po tomto incidente som sa dozvedel ďalšie znepokojivé správy. V našej obci to nebola prvá otrava psa, alebo iného spoločenského zvierata. Je teda pravdepodobné, že medzi nami žijú, nazvem ich ľudia (aj keď ma napadajú iné prirovnania, zdržím sa vulgárnych slov), ktorí nemajú zábrany ublížiť nevinným tvorom veľmi krutým spôsobom a to rozhodovaním jedových nástrah po okolí. Viem aj to, že vzťahy majiteľov psov s ostatnými nie sú vždy

ružové, ale nezhody sa majú riešiť inak. Existuje niečo ako dohovor, priama komunikácia "z očí do očí", nepáči sa mi toto a hľadať riešenia. Sme predsa v 21. storočí a nie v stredoveku, aby sme veci riešili extrémne a násilne. Aj toto je vizitka našej obce, aj keď nepriamo. Od narodenia žijem v Slovenskej Lupči, hrdo sa nazývam rodákom a veľmi ma zarmútilo, že niečo takéto hrozné sa deje už aj u nás. Je iné čítať o tom v novinách, alebo to vidieť v televízii a zažiť to na vlastnej koži. Keď sa nás to netýka, zamrzí nás to, ale ideme ďalej, avšak, keď je to osobné, naberá to iný rozmer. Tento príspevok berte ako snahu poukázať na to, že človekom nás nerobí len meno a občiansky preukaz, ale najmä to, ako sa správame k svojmu okoliu. Budme teda ľuďmi s chrbtovou kosťou a nie bez nej, správajme sa tak, ako chceme, aby sa správali k nám iní. V jednej hlbokšej myšlienke „čo zaseješ, to žneš“ sa hovorí, že ten, kto

šíri zlobu a vytvára okolo seba negatívne, sám si to pritiahne aj na seba. Na záver by som ešte dodal, že danú udalosť zvažujem riešiť aj trestným oznámením. Rád by som touto cestou poďakoval MVDr. Maňkovi, jeho manželke a aj celému kolektívu za príkladnú starostlivosť.

RB

Záhradkári organizujú zájazd na veľtrh

Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov organizuje v spolupráci so SZPB dňa 11. apríla 2015, t. j. v sobotu, autobusový zájazd na veľtrh potrieb pre záhradkárov a včelárov do Trenčína.

Autobus odchádza v sobotu 11. apríla o 7.00 hodine ráno z autobusovej zastávky na Námestí SNP.

Poplatky sú nasledovné:

- Členovia SZZ – 3 eurá
 - Ich rod. príslušníci – 4 eurá
 - Ostatní – 5 eur
 - Za členov SZPB platí organizácia
- Záujemcovia sa môžu prihlásiť na obecnom úrade u pani Bačovej alebo pani Oravcovej v termíne **od 7. apríla do 10. apríla 2015.**

Pre účely poistenia osôb je potrebné uviesť rodné číslo účastníka.

ZO SZZ

Spomienka na Mirka Barana

Milý Mirko, svoj život si zasvätil výchove tých najmenších. Dával si im nielen svoje vedomosti, ale aj srdce. Tvoj hlas sa nám všetkým prihováraľ zo Slovenského rozhlasu a šíril krásu a ľudozvučnosť slovenského folklóru. Poznali sme Ťa ako vzácneho človeka a výborného muzikanta. Pri príležitosti Tvojich nedožitých 65. narodenín si na Teba s úctou a láskou spomíname.

Tvoji kolegovia zo Základnej školy Sama Cambela

Opustili nás

Vo februári 2015 nás opustili:

Svetozár Jandura * 03.09.1952 + 07.02.2015

Jozef Spärker * 24.10.1957 + 06.02.2015

Peter Dula * 09.05.1940 + 24.02.2015

Osud Ti nedoprial s nami dlhšie byť, odišiel si náhle, nemal si čas rozlúčiť sa s nami, no v našich srdciach budeš navždy žiť.

So smútkom v srdci sme si dňa 21. 3. 2015 pripomenuli 10. výročie úmrtia nášho

Júliusa Rosenbergera.

S láskou a úctou spomínajú manželka Eva, syn Ivan s manželkou, dcéra Eva s manželom, vnúčatá Dianka, Deniska, Tímejka a Nelka.

Spomienka na Annu Dekkerovú

„Kto ju poznal, spomenie si, kto ju mal rád, nezabudne. Žiješ v srdciach tých, ktorí Ťa milovali.“

Dňa 16. apríla 2015 si pripomíname 5. výročie úmrtia našej milovanej matky a starej matky Anny Dekkerovej, ktorá nás opustila vo veku 83 rokov. So žiaľom, ale stálou láskou v srdci si na ňu spomínajú syn s manželkou a vnúčatá.

Podakovanie

Ďakujeme za prejavenu sústrasť a kvetinové dary pre Svetozára Janduru, ktorý nás opustil 7.2.2015. Ďakujeme za nádherné slová rozlúčky nášmu p. farárovi Jakušovi. Bratia s rodinami.

IN Z E R C I A

Darujem sektorovú obývaciu stenu.
Tel: 048/ 41 963 67

IN Z E R C I A

Predám RD v Slovenskej Lupči, dvojgeneračný, podpivničený, garáž v podzemí, veľká záhrada, vlastná studňa.
Tel: 0907 553 757

IN Z E R C I A

Kúpim rodinný dom, najlepšie 3-izbový v okolí Banskej Bystrice (do 10 km) v pôvodnom stave, s pozemkom, do 50.000 €.
Kontakt: 0918 22 00 63

Realitné kancelárie, prosím, nekontaktujte ma!

Obecná knižnica ponúka

Temná strana Švédska

Zbierku 17 krimipoviedok zostavil John -Henri Holmberg expert na švédsku kriminálnu prózu, ktorý sleduje ako sa tento žáner vyvíjal od konca 19.stor. do dnes.

Do tejto jedinečnej antológie prispeli svojimi poviedkami najuznávanejší a najobľúbenejší švédski autori vrátane Stiega Larssona.

Vasilková-Keleová, Táňa: Čo to bude?

Ďalší román pre ženy od známej slovenskej autorky. Hlavná hrdinka žije sama s dcérou a po smrti svojej sestry, si k sebe domov nastahuje milovanú neter a švagra. Život mamy a jej dcéry sa od základu mení... a ani jedna netuší, že to je len začiatok.

Orlev, Uri: Běž, chlapče, běž

Podľa skutočného životného príbehu Jorama Friedmana. Osemročný chlapec počas okupácie Poľska sa v neľudských podmienkach

musí o seba sám postarať. Žije v hlbokých lesoch ako štvanec, stále prenasledovaný, stále na ceste. Aby prežil, dokáže mnohokrát nemožné. V krutej realite sa dozvedá pravdu o dobre a zlobe, ktoré sa miešajú v ľudskej povahe bez ohľadu na národnosť.

Uri Orlev je izraelský spisovateľ, ktorý za uvedený román dostal cenu Bruna Brandta (2003)

Podľa románu Běž, chlapče, běž bol natočený rovnomenný film v koprodukcii Nemecko, Francúzsko a Poľsko v roku 2013. **ad**

Máme nové „Fitko“

Pozývame do nového FITNESS centra pre ženy. Snažili sme sa pre vás vytvoriť čo najprijemnejšie prostredie, v ktorom si zacvičíte

pod odborným dohľadom a zrelaxujete. Tešíme sa na vašu návštevu.

Firma DASAL s.r.o., Slovenská Lupča

DASAL s.r.o.
FITNESS CENTRUM PRE ŽENY
 SLOVENSKÁ LUPČA

Máto ženy a dievčatá, podľa sa presláviť do samostatného Fitness centra pre ženy vybaveného podľa posledných štandardov a kvality materiálom. Na správnom fyzickom systéme a odbornom poradenstve Vám ponúka vždy príjemnú a krásnu atmosféru.

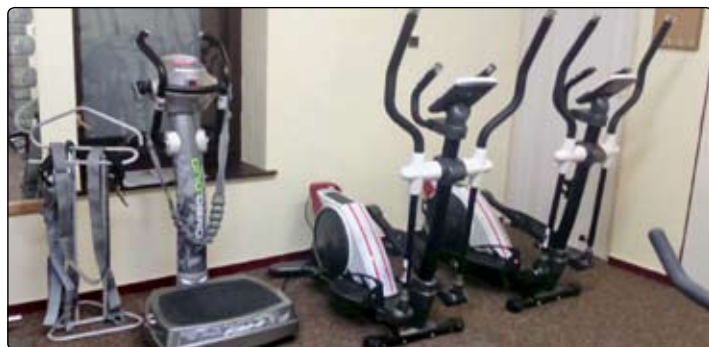
OTVÁRACIE HODINY

Pondelok - Piatok 8⁰⁰ - 11⁰⁰ 15⁰⁰ - 20⁰⁰
 Sobota na objednávku

Stavba SNP 12, Slovenská Lupča

DASAL s.r.o.
CENNIK VSTUPOV

Individuálny vstup	3,00 €
Dieťačkyne, študentky	2,50 €
Permanenka mesačná	25,00 €
Dieťačkyne, študentky	20,00 €
Permanenka 10 vstupov	25,00 €
Dieťačkyne, študentky	20,00 €
Créovanie s trénerom - 1 hodina	7,00 €
Dieťačkyne, študentky	5,00 €
Dieťačkyne permanentka	25,00 €
Vypisovanie tréningového plánu	15,00 €

STOLNOTENISOVÝ TURNAJ JEDNOTLIVCOV

STOLNOTENISOVÝ ODDIEL SLOVENSKÁ LUPČA

Vás pozýva na

Veľkonočný stolnotenisový turnaj

neregistrovaných hráčov

Termin turnaja: 4.4.2015 t.j. Sobota o 9:00 h

Miesto konania: Telocvičňa ZŠ – Slovenská Lupča

Prihlásiť sa môžete osobne, priamo na mieste konania od 8.45 hod.

Štartovné: 5€